

51

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 17 lutego 1970 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w komunalnych oczyszczalniach ścieków.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie dotyczy bezpieczeństwa i higieny pracy w komunalnych oczyszczalniach ścieków, zlewniach ścieków oraz przepompowniach ścieków, zwanych w dalszym ciągu rozporządzenia „oczyszczalniami ścieków”.

§ 2. Zakład pracy jest obowiązany poza przeszkoleniem pracowników w zakresie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przeszkolić odpowiednią liczbę pracowników w zakresie ratownictwa i udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

§ 3. 1. Zakład pracy jest zobowiązany do zorganizowania systematycznego prania i odkażania odzieży roboczej i ochronnej, jak również rękawiczek wydawanych indywi-

dualnie wszystkim pracownikom oczyszczalni, oraz dostarczania pracownikom środków higieny osobistej.

2. Zabrania się przystępowania do pracy bez odzieży ochronnej lub sprzętu ochrony osobistej koniecznych do pracy, przy której istnieje możliwość zetknięcia się ze ściekami, osadami lub gazami (np. przy czyszczeniu krat, piaskowników, obiektów zamkniętych).

§ 4. 1. Obiekty i urządzenia oczyszczalni ścieków powinny mieć ustalone nazwy, uwidocznione na przymocowanych tabliczkach, zgodnie z określeniami podanymi w schematach budowlano-technologicznych.

2. Schematy, o których mowa w ust. 1, powinny być umieszczone w widocznych miejscach z zaznaczeniem kierunków przepływu ścieków i osadów oraz głębokości obiektów.

§ 5. 1. W każdej oczyszczalni ścieków powinna znajdować się apteczka podręczna ze środkami opatrunkowymi i lekami do udzielania pierwszej pomocy, obsługiwana przez pracownika przeszkolonego w udzielaniu pierwszej pomocy.

2. Pracownicy z uszkodzoną skórą rąk (skaleczenia, zadrapania itp.) nie powinni być dopuszczani do pracy, przy której istnieje możliwość bezpośredniego stykania się ze ściekami lub osadami.

3. Przed każdorazowym spożyciem posiłków pracownicy są zobowiązani do umycia rąk.

Rozdział 2.

Teren, pomieszczenia, urządzenia techniczne i technologiczne.

§ 6. 1. Teren oczyszczalni ścieków powinien być:

- 1) ogrodzony w sposób uniemożliwiający wejście na teren osób postronnych,
- 2) dostatecznie oświetlony, w szczególności przy urządzeniach wymagających obsługi, jak np. przy kratkach.

2. W okresie zimowym wszystkie przejścia i dojścia do obiektów i urządzeń, np. osadników, zasuw, powinny być stale oczyszczane ze śniegu i lodu i zabezpieczone przed poślizgiem.

3. Cały teren powinien być utrzymywany w czystości ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania porządku w otoczeniu krat, piaskownika i otoczenia budynków.

§ 7. 1. Hale i pomieszczenia oraz znajdujące się w nich instalacje i urządzenia należy utrzymywać w czystości i w porządku.

2. Powierzchnia podłóg, stopni schodów i pomostów roboczych w pomieszczeniach, w których znajdują się urządzenia do oczyszczania ścieków, nie powinny być śliskie i powinny być wykonane z nienasiąkliwego materiału, dającego się łatwo zmywać.

3. W pomieszczeniach urządzeń technologicznych powinny być rozmieszczone krany czerpalne wody ze złączką do węża z przeznaczeniem do zmywania podłóg.

§ 8. 1. Rodzaj, ilość i sposób rozmieszczenia punktów świetlnych w poszczególnych pomieszczeniach oczyszczalni powinny zapewnić dostateczne oświetlenie stanowisk pracy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami.

2. W przepompowniach, pomieszczeniach krat i piaskowników, w pomieszczeniach komór fermentacyjnych oraz innych pomieszczeniach wilgotnych lub w pomieszczeniach, w których może znajdować się gaz fermentacyjny, instalacje elektryczne powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami o budowie urządzeń elektrycznych w pomieszczeniach wilgotnych i zagrożonych wybuchem.

§ 9. 1. Wentylacja hal, przepompowni, pomieszczeń obiektów technologicznych powinna zapewnić dostateczny odpływ zanieczyszczonego i dopływ świeżego powietrza.

2. Dla urządzeń wentylacji mechanicznej powinny być opracowane szczegółowe instrukcje eksploatacji, konserwacji i obsługi.

3. Urządzenia wentylacyjne powinny być utrzymywane stale w stanie pełnej sprawności technicznej.

§ 10. W halach i pomieszczeniach, w których znajdują się maszyny i urządzenia oczyszczalni ścieków, powinny być umieszczone w miejscach dostępnych i widocznych:

- 1) instrukcja obsługi maszyn i urządzeń z uwzględnieniem zasad bezpiecznej pracy,
- 2) instrukcja o sposobie stosowania sprzętu ochrony dróg oddechowych,
- 3) instrukcja o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku,
- 4) instrukcja przeciwpożarowa,
- 5) tablice ostrzegające przed niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia.

§ 11. 1. Na terenie oczyszczalni ścieków powinien być rozmieszczony odpowiednio do charakteru obiektów i sta-

ranie przechowywany sprzęt ratunkowy co najmniej w następującym składzie:

- 1) koła ratunkowe z linką (rzutką),
- 2) szelki i liny bezpieczeństwa,
- 3) lampa bezpieczeństwa do pracy w atmosferze gazów palnych i wybuchowych,
- 4) maska z doprowadzeniem świeżego powietrza z zewnątrz,
- 5) aparat tlenowy lub aparat powietrzny,
- 6) drabina typu strażackiego z hakiem o długości sięgającej dna obiektów technologicznych, jak np. osadników, komór itp.

2. Pomieszczenia oczyszczalni ścieków powinny być wyposażone w sprzęt gaśniczy odpowiedni do rodzaju pomieszczeń i zainstalowanych w nich urządzeń.

3. Sprzęt ratunkowy i gaśniczy powinien być utrzymywany stale w stanie zdatnym do użytku i kontrolowany co najmniej raz na kwartał; wyniki kontroli powinny być odnotowywane w przeznaczonym do tego celu rejestrze.

§ 12. 1. Wszystkie zasuw i zawory powinny mieć oznaczone położenie, w którym otwierają lub zamykają przewód. Położenie tych zasuw i zaworów powinno być oznaczone na schemacie budowlano-technologicznym.

2. Na rurociągach powinny znajdować się barwne lub literowe oznaczenia wskazujące przeznaczenie przewodu oraz kierunek przepływających w nim cieczy lub gazu.

§ 13. 1. Otwarte obiekty technologiczne na terenie oczyszczalni ścieków, jak zbiorniki, osadniki, kanały, powinny być ogrodzone poręczami, ściankami lub siatkami o wysokości co najmniej 1,1 m.

2. Pomosty nad kanałami i obiektami otwartymi, służące za przejścia lub będące stanowiskami pracy, powinny być zaopatrzone w poręcze, krawężniki i oświetlone oraz systematycznie chronione przed korozją.

3. Klamry i drabiny służące do zejścia w obiektach oczyszczalni ścieków od wysokości 2 m od poziomu powinny być zabezpieczone kabłąkami ochronnymi.

§ 14. 1. Wymiary i konstrukcja wejść do obiektów zamkniętych (komór) i pokrywy nad tymi wejściami powinny zapewnić łatwość wejścia do obiektu i wyjścia z niego; pokrywy powinny być stale utrzymywane w dobrym stanie technicznym.

2. Średnica włazów powinna wynosić co najmniej 600 mm.

§ 15. Nad stałymi stanowiskami pracy na otwartej przestrzeni, jak np. przy obsłudze krat, urządzeń sterowniczych zgarniaczy osadów, należy zapewnić daszki ochronne, chroniące przed opadami atmosferycznymi.

§ 16. Obsługa urządzeń technicznych i technologicznych, jak np. krat, piaskowników, osadników, komór fermentacyjnych, powinna być w miarę możliwości technicznych zmechanizowana.

Rozdział 3.

Wykonywanie prac w pomieszczeniach i obiektach oczyszczalni ścieków.

§ 17. 1. Prace w pomieszczeniach i obiektach, w których mogą znajdować się gazy fermentacyjne lub może zagrażać inne niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, powinny być wykonywane co najmniej przez dwie osoby.

2. Roboty wewnątrz obiektów zamkniętych (zbiorników, komór fermentacyjnych) powinny być wykonywane pod kierunkiem osób odpowiedzialnych za ich prowadzenie i pod bezpośrednim nadzorem osoby znajdującej się na zewnątrz obiektu zamkniętego, która obserwuje pracowników pracujących wewnątrz obiektu.

3. W zależności od lokalnych warunków (np. wielkości, głębokości zbiornika, temperatury) praca w zbiornikach zamkniętych powinna odbywać się z przerwami; pracownicy zatrudnieni wewnątrz obiektu powinni być zastępowani pracownikami pracującymi na zewnątrz obiektu. Okresy pracy i długość przerw ustala kierownik oczyszczalni.

4. Pracownicy pracujący w obiektach zamkniętych podczas pracy powinni mieć na sobie szelkowe pasy bezpieczeństwa z przymocowaną do nich linką bezpieczeństwa.

5. W czasie wykonywania prac w obiektach zamkniętych przy obiektach tych powinny znajdować się co najmniej dwa aparaty oddechowe izolujące w stanie zdatnym do użytku.

§ 18. Przed przystąpieniem do robót w obiektach zamkniętych należy:

- 1) zamknąć dopływ ścieków, osadu i gazu,
- 2) opróżnić, ewentualnie obniżyć do możliwie najniższego poziomu lustro ścieków lub osadów,
- 3) dokonać przewietrzenia obiektu przez co najmniej 24 godziny, a w razie konieczności przystąpienia do robót przed upływem 24 godzin, przeprowadzić mechaniczne wietrzenie za pomocą przewoźnego agregatu,
- 4) sprawdzić po przewietrzeniu za pomocą lampy Davy'ego lub badania chemicznego, czy w obiekcie nie ma szkodliwych gazów,
- 5) sprawdzić stan techniczny stopni, klamer oraz drabin zejściowych do obiektu.

§ 19. W razie wypadku w obiekcie zamkniętym pracownik czuwający lub współpracujący na zewnątrz obiektu powinien natychmiast przy pomocy innych pracowników wyciągnąć poszkodowanego z obiektu za pomocą linki bezpieczeństwa, przenieść go poza teren zagrożony, a następnie udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy i wezwać pogotowie lekarskie.

§ 20. 1. Na sieci gazu fermentacyjnego powinien być zainstalowany aparat bezpieczeństwa z zamknięciem wodnym do odprowadzania nadmiaru gazu na zewnątrz pomieszczeń do atmosfery.

2. W pomieszczeniach wydzielonych komór fermentacyjnych i urządzeń gazowych należy codziennie sprawdzać

prawidłowość działania urządzeń pomiarowo-kontrolnych, prawidłowość działania zaworów gazowych przy tych urządzeniach oraz poziom ścieków lub wody, zamykających łapacze gazu i zbiorniki gazowe.

3. W pobliżu zbiornika gazowego, jak i komór fermentacyjnych, należy umieścić napisy lub wywieszki o zakazie palenia tytoniu i zbliżania się z ogniem otwartym oraz ostrzeżenia o możliwości spowodowania wybuchu przez użycie ognia otwartego.

4. Przy pracy w pobliżu komór fermentacyjnych w miejscach, w których istnieje możliwość obecności gazu z fermentacji osadów ściekowych, należy używać narzędzi z materiałów nie powodujących iskrzenia. Używanie narzędzi stalowych i żelaznych jest zabronione.

§ 21. Prace w pomieszczeniach lub obiektach, w których występują muszki (tzw. psychody), należy wykonywać w siatce chroniącej twarz.

§ 22. 1. Zebrane z urządzeń nieczystości, tzw. skratki lub osady, powinny być usuwane i kompostowane w wyznaczonych do tego miejscach w sposób zapewniający zachowanie warunków sanitarnych.

2. Wyrzucany z piaskowników piasek powinien być posypywany środkami dezynfekcyjnymi.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 23. 1. Kierownicy oczyszczalni ścieków opracują w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia szczegółowe instrukcje dla poszczególnych stanowisk pracy, dostosowane do warunków pracy w danej oczyszczalni.

2. Tekst niniejszego rozporządzenia lub odpowiednie wyciągi z niego powinny być podane do wiadomości pracowników przez wywieszenie w pomieszczeniach oczyszczalni ścieków w miejscach dostępnych i utrzymywane stale w stanie czytelnym.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1970 r.

Kierownik Ministerstwa Gospodarki Komunalnej: Z. Drozd